

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van VTI Sint-Lucas te Oudenaarde

Hoofdstructuur dbso

	Pedagogisch geheel	
	Instellingsnummer	37821
	Instelling	VTI Sint-Lucas
directeur		Stefaan De Langhe
adres		Gelukstede 2 - 9700 OUDENAARDE
telefoon		055-31.33.63
fax		055-30.13.92
e-mail		info@vtisl.be
website/URL		http://www.vtisl.be
	Bestuur van de instelling	972083 - VZW Katholiek Secundair Ond. Oudenaarde te OUDENAARDE
adres		Hoogstraat 30 - 9700 OUDENAARDE
	Scholengemeenschap	113316 - SGKSO Vlaamse Ardennen te OUDENAARDE
adres		Hoogstraat 30 - 9700 OUDENAARDE
	CLB	115048 - Vrij CLB Zuid - Oost - Vlaanderen te OUDENAARDE
adres		Burgschelde 7 - 9700 OUDENAARDE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	29 en 30/11, 1 en 2/12/2010
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	02/12/2010
	Datum bespreking verslag met de instelling	17/12/2010
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Ria Coenen
	Teamleden	Marc D'Hoop en Rik Tanghe
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leerpresetaties in de focus.....	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus.....	6
3. KENMERKEN VAN HET CENTRUM	7
4. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	7
4.1 Algemene vorming (PAV)	7
4.2 Distributie - Goederenbehandelaar-magazijnier (Lineair).....	8
4.3 Modulair stelsel – Binnen- en Buitenschrijnwerker	9
4.4 Modulair stelsel - Metselaar	10
4.5 Modulair stelsel - Voeger	10
4.6 Modulair stelsel - Winkelbediende	11
5. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?	12
5.1 Personeelsbeheer.....	12
5.2 Professionalisering	12
5.3 Materieel beleid	12
5.4 Welzijn	12
5.5 Begeleiding	12
5.6 Evaluatie	13
6. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM	15
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM.....	16
7.1 Wat doet het centrum goed?	16
7.2 Wat kan het centrum verbeteren?	16
7.3 Wat moet het centrum verbeteren?	16
8. ADVIES.....	17
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Het centrum kan een goed rendement voorleggen betreffende aanwezigheden en de invulling van het voltijds engagement. Er wordt via controle en opvolging, maar evenzeer via het organiseren van een aangenaam leer- en leefklimaat, voor gezorgd dat de aanwezigheidsgraad van de leerlingen goed is. Naast de component leren worden er veel inspanningen geleverd om de leerlingen aan werk te helpen of hen via projecten werkattitudes aan te leren. De geïntegreerde tewerkstelling in het reguliere circuit scoort duidelijk boven het Vlaamse gemiddelde.

De leerprestaties voor de algemene vorming (PAV) en de beroepsgerichte vorming (BGV) zijn van uiteenlopende kwaliteit. De realisatie van de leerplandoelstellingen PAV vertoont tekorten. Voor wat BGV betreft wordt vastgesteld dat de opleidingen binnenschrijnwerker en buitenschrijnwerker voldoen. De opleidingsdoelstellingen voor goederenbehandelaar-magazijnier, metselaar, voeger en winkelier worden in onvoldoende mate gerealiseerd. Het onderwijsproces en de evaluatie zijn doorgaans onvoldoende afgestemd op leerplandoelstellingen of op de competenties in de opleidingskaarten of in de modulaire leertrajecten. Bovendien zijn de infrastructuur en de uitrusting vaak ontoereikend.

Een belangrijke oorzaak van het lage rendement van de opleidingen is het gebrek aan dynamiek en beleidsvoerend vermogen die het centrum de afgelopen schooljaren kenmerkten. Het centrumbeleid was onvoldoende oriënterend en krachtadig om proactief bevorderende randvoorwaarden te creëren ter ondersteuning van het leren en het werkplekleren. De opleidingen en de implementatie van vernieuwingen werden onvoldoende voorbereid, gecoördineerd en opgevolgd. De centrumwerking werd bovendien onvoldoende ondersteund door investeringen in materieel comfort, samenwerking onder alle betrokkenen en gerichte professionalisering.

In tegenstelling tot de bepalingen van het decreet dat het voltijdse engagement en de studiebekrachtiging gestoeld zijn op een integratie van leren en werkplekleren, verloopt de loopbaanbegeleiding nog hoofdzakelijk volgens drie sporen: de algemene vorming, de beroepsgerichte vorming en de trajectbegeleiding. Er is onvoldoende samenhang tussen de componenten algemene vorming, beroepsgerichte vorming en werkplekleren. Er is nog geen leerlingvolgsysteem dat alle relevante gegevens van het leren en het werkplekleren in een individueel leerlingendossier centraliseert.

Bij de start in het centrum worden de leerlingen gescreend en wordt hoofdzakelijk door de trajectbegeleiders gezocht naar de meest geschikte vorm van invulling van het voltijds engagement. De kwaliteit van de screening en de inschaling zijn niet optimaal. Ze leiden onvoldoende naar het opmaken van een geïntegreerd individueel leertraject voor elke jongere met bepaling van het werkplekleren en differentiatie in de lessen algemene en beroepsgerichte vorming. Voor de persoonlijke ontwikkelingstrajecten, de voortrajecten en de brugprojecten zorgt de structurele samenwerking tussen de trajectbegeleiders en de externe partners voor een degelijke opvolging. Voor de reguliere tewerkstelling verloopt de begeleiding door de leraren BGV nog niet adequaat. Met het oog op leerlingeneriëntering en studiebekrachtiging is er in de loop van het schooljaar weinig gestructureerd overleg tussen de leraren algemene en beroepsgerichte vorming en de trajectbegeleiders. De klassenraden focussen vooral op aspecten van houding en gedrag en blijven meestal beperkt tot vaststellingen. De verslagen bevatten weinig concrete diagnostische en oriënterende informatie.

In de BGV staat de evaluatiepraktijk onvoldoende in functie van de competenties op basis van duidelijke criteria. De evaluatie in PAV beantwoordt onvoldoende aan de vereisten qua validiteit en representativiteit. Pas heel recent wordt explicieter rekening gehouden met reeds verworven competenties en te behalen attesten of getuigschriften voor elke

leerling. In de verslagen van de delibererende klassenraden wordt de studiebekrachtiging onvoldoende onderbouwd. In de attesten is de formulering van verworven competenties niet altijd voldoende duidelijk. De verantwoording van toegekende diploma's, studiegetuigschriften, certificaten en attesten van verworven competenties is daardoor ontoereikend.

Recent werd er een waardevol planningsinstrument ontwikkeld om de individuele leerling meer doelstellingengericht te onderwijzen, op te volgen en te evalueren. Met het aantreden van het nieuwe beleid zijn er garanties dat het centrum haar verantwoordings- en motiveringsplicht nu snel zal opnemen.

Globaal kan gesteld worden dat de sterkte van het centrum ligt in de zorg voor de begeleiding van de leerlingen en de vruchten die dat afwerpt voor een respectvol leer- en leefklimaat en het realiseren van het voltijds engagement. De beleidsmatige aansturing en opvolging van de samenhang tussen de verschillende componenten van het leren en het werkplekleren en de individualisering van de leertrajecten daarin zijn de belangrijkste werkpunten. Het huidige centrumbeleid heeft oog voor deze noden, toont ontwikkelingsdynamiek en kan hierbij rekenen op een gemotiveerd team.

Omwille van de tekorten in PAV en in de opleidingen goederenbehandelaar- magazijnier, metselaar, voeger en winkelier voldoet het centrum niet aan de erkenningsvoorwaarden. De onderwijsinspectie brengt om deze redenen een beperkt gunstig advies uit.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leerprestaties en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leerprestaties in de focus

algemene vorming (PAV)

Opleiding per stelsel

Lineair Goederenbehandelaar-magazijnier

Modulair Binnenschrijnwerker

Modulair Buitenschrijnwerker

Modulair Metselaar

Modulair Voeger

Modulair Winkelbediende

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Loopbaanbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN HET CENTRUM

- Recente coördinatorenwissel.
- Belangrijke infrastructurele problemen.

4. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leerprestaties volgende vaststellingen op:

4.1 Algemene vorming (PAV)

Voldoet niet

Vaststellingen

- Dat de onderdelen van elk thema expliciet aan de verschillende categorieën leerplandoelen verbonden worden en dat het aanbod en het verwerven ervan voor elke leerling geregistreerd worden, zijn waardevolle uitgangspunten voor een leerplanrealisatie op maat van elke leerling. In de praktijk is de uitwerking van bepaalde deelonderwerpen en vaardigheden echter onvoldoende afgestemd op de inhoud van de betrokken leerplandoelen. De leerdoelgerichte uitgangspunten weerspiegelen zich nog onvoldoende in de leerlingenevaluatie. Deze was tot en met vorig schooljaar te overwegend kennis- en reproductiegericht. De keuze voor permanente evaluatie vanaf dit schooljaar biedt perspectieven, maar men is nog zoekende om deze kwaliteitsvol toe te passen.
- Dat er testen afgenomen worden om de beginsituatie van de leerlingen en de groepsindeling te bepalen, is positief. De aansluiting van deze testen op de leerplandoelen is echter niet optimaal. Ze peilen soms naar minder relevante parate kennis over algemene vorming en taalschat; de rekenoefeningen (hoofdbewerkingen) sluiten beter bij de basisdoelstellingen aan.
- De uitgesplitste opdrachtenverdeling en het gebrek aan samenwerking bij de uitwerking van de thema's belemmeren een optimaal geïntegreerd aanbod van de verschillende inhouden, vaardigheden en toepassingen. Er zijn enerzijds thema's die hoofdzakelijk algemene vorming, actualiteit, taal- en rekenvaardigheden inhouden en anderzijds thema's die heel specifiek de sociaal-maatschappelijke participatie (weerbaarheid) behandelen. In het eerste geval zijn sommige inhouden en vaardigheden te theoretisch; ze zijn onvoldoende gericht op functionele toepassingen die de maatschappelijke weerbaarheid verhogen. In het andere geval is er minder uitgesproken aandacht voor de ondersteunende basis-, taal- en rekenvaardigheden bij de uitwerking van de sociaal-maatschappelijke inhouden en vaardigheden. In het algemeen is er voor de keuze en uitwerking van thema's weinig of geen samenhang met beroepsgerichte vorming en werkplekleren.
- De meeste thema's en deelonderwerpen worden via gevarieerde werkvormen aangebracht, waarmee de leerlingen ondersteunende basisvaardigheden aanleren. Daarbij is de leerlijn van eenvoudige en begeleide opdrachten in de tweede graad naar meer complexe en zelfstandige opdrachten in de derde graad nog niet voor alle onderdelen duidelijk uitgetekend. Er is wel differentiatie, maar dikwijls gaat die onvoldoende ver of is ze moeilijk toe te passen in de enkele heterogeen samengestelde groepen.
- De afstemming van het onderwijsproces op de doelstellingen en methodologische wenken in het leerplan is voor verbetering vatbaar. Doelgerichte zoek- en verwerkingsopdrachten worden geregeld afgewisseld met contextloze oefenreeksen parate kennis, taal- en rekenvaardigheden. In verhouding wordt onvoldoende aandacht besteed aan functionele contextgebonden toepassingen. Dergelijke opdrachten komen

iets meer voor in de thema's betreffende maatschappelijke participatie. In het algemeen worden taal- en rekenoefeningen te weinig ingezet ter ondersteuning of remediëring vanuit foutenanalyse van functionele toepassingen.

- In het onderwijsproces is er aandacht voor ondersteuning met documentatie, naslagwerken en audiovisuele leermiddelen. Sinds kort zijn de uitrusting en leermiddelen in die zin uitgebreid. Ze beantwoorden echter nog niet voldoende aan de minimale leerplanvereisten. Niet in alle lokalen is er voldoende ICT-apparatuur beschikbaar. Daardoor is het voor de leerlingen moeilijk om de ondersteunende basisvaardigheden op het vereiste gedifferentieerde niveau aan te leren. Enkele opdrachten leiden concreet tot de ontwikkeling van organisatiebekwaamheid: zoek- en verwerkingsopdrachten (zelfstandig of in groep), presentaties, eindwerk, e.d. Daarbij wordt de ovur-procedure² die het mogelijk maakt de processen objectief op te volgen en te evalueren, onvoldoende systematisch toegepast.
- De organisatie van enkele studiebezoeken en getuigenissen maakt het onderwijsproces aanschouwelijk en ervaringsgericht. Er zijn vele actieve werkvormen, waarbij de leerlingen individueel gevolgd en ondersteund worden. De cursussen zijn leraarafhankelijk voldoende tot uitermate verzorgd. Ze bieden structuur en houvast voor het leren leren van de leerlingen. Inhoudelijk zijn ze nog geen optimale concretisering van de doelgerichte planningsdocumenten. De leerlingen krijgen voldoende instructies bij opdrachten en informatie over wat ze moeten kennen en kunnen. Er is steeds feedback op evaluatie en studieresultaten.
- De leerlingenevaluatie van vorig schooljaar is samengesteld uit taken, toetsen en proefwerken. De taken en opdrachten zelfstandig werk of groepswork sluiten inhoudelijk voldoende aan bij de functioneel georiënteerde leerplandoelstellingen (ondersteunende basisvaardigheden). Daarbij worden procesevaluatie, evaluatie van organisatiebekwaamheid, attitudebeoordeling of vormen van zelfevaluatie echter weinig of niet systematisch toegepast. De toetsen en proefwerken peilen te overwegend naar kennisgerichte reproductie van leerinhouden en vaardigheden los van een functionele context. De vraagstelling is vaak weinig bevorderend voor de functionele taalvaardigheid en het tijd- en ruimtebewustzijn (in geval van evaluatie actualiteit): ze peilt naar kennis van taalschat en feiten in de vorm van invuldidactiek, gesloten combineervragen, meerkeuzevragen of vragenreeksen met één-woord antwoorden. De sociaal-maatschappelijke vaardigheden worden eveneens veeleer kennis- en reproductiegericht geëvalueerd. Functionele toepassingen, het oplossen of (kritisch) duiden van probleemstellingen met behulp van ondersteunende informatie en documentatie worden onvoldoende geëvalueerd. De differentiatie tussen de verschillende niveaus komt in de evaluatie onvoldoende tot uiting, waardoor het ontbreekt aan objectieve normstelling met het oog op de studiebekrachtiging.
- De omschakeling naar permanente evaluatie biedt perspectieven om meer leerplangericht te evalueren. Het is te vroeg om deze nu reeds te beoordelen, maar het is wel duidelijk dat niet iedereen een duidelijk of gelijkgericht beeld heeft van hoe permanente evaluatie concreet ingevuld moet worden.

4.2 Distributie - Goederenbehandelaar-magazijnier (Lineair)

Voldoet niet

Vaststellingen

- Het uitgewerkte leertraject stemt inhoudelijk onvoldoende overeen met de VLOR-opleidingskaart 30541. De vertaling van het 'leertraject' in individuele leertrajecten gebeurt te summier via het afpunten van aangeboden bekwaamheden op het groepstraject. Vorig schooljaar hield de operationalisering geen rekening met de

² Oriënteren, verkennen, uitvoeren en reflecteren: methodiek voor het zelfstandig en planmatig, probleemoplossend leren leren en handelen.

beginsituatie en het voltijds engagement van de leerlingen. Het recent ontworpen evaluatiedocument voorziet die mogelijkheden wel.

- De opleiding is quasi uitsluitend theoretisch. Het centrum beschikt niet over de infrastructuur en de uitrusting om de nodige vaardigheden aan te leren. Volgende doelstellingen worden hierdoor niet gerealiseerd: basisbegrippen van logistiek praktisch toepassen, basisfuncties in verband met magazijnwerk uitvoeren, voorraadinventarisaties helpen uitvoeren en interne transport en handelingssystemen helpen uitvoeren. Ook het gebruik van ICT komt omzeggens niet aan bod. Terwijl er degelijk cursusmateriaal ter beschikking is, gebruiken de leerlingen een deel van een theoretisch invulboek van het dagonderwijs.
- De leerstof werd vorig schooljaar onvoldoende gestructureerd en consecutief aangeboden. De lesonderwerpen waren ook niet altijd gerelateerd aan de opleidingskaart bijv. lassen, boren, tekenen. Totaal los van het curriculum werden veel lestijden BGV besteed aan een cursus 'vaardig ondernemerschap' met voordrachthouders. Bovendien werden veel extra lestijden besteed aan de voorbereiding voor de opleiding heftruckchauffeur. Los van de waarde van deze initiatieven was telkens zowel het tijdstip als de deelnemersgroep op zijn minst ongelukkig gekozen en/of samengesteld.
- Dit schooljaar worden de acht wekelijks lestijden BGV ingericht in twee lesblokken van vier lesuren. Afspraken tussen de leraren en een gezamenlijke planning ontbreken en hypothekeken de progressie en de verticale samenhang van de opleiding. Hoewel de leerlingen van het eerste en het tweede jaar samen zitten, wordt er niet gedifferentieerd. De individuele leertrajecten worden gebruikt om bij te houden wat de leerlingen leerden (aanbod), maar worden nog onvoldoende gebruikt als basis voor een gedifferentieerde begeleiding in functie van het beheersingsniveau van de leerlingen.
- Er is weinig professionele samenwerking tussen de leraren beroepsgerichte vorming enerzijds en de leraren algemene vorming anderzijds. De bedrijfsbezoeken worden door de leraren BGV onvoldoende benut om informatie te verzamelen betreffende het leertraject. Het werkplekleren vormt hierdoor nog een aparte entiteit met onvoldoende dwarsverbindingen met de andere componenten van de opleiding.
- De invulling van het voltijds engagement is veeleer zwak. Van de 6 leerlingen zijn er momenteel slechts 2 tewerkgesteld. Aangezien er slechts één leerling alternerend werkt, zijn de tewerkstellingsplaatsen onvoldoende valide om de tekorten in de schoolse opleiding te kunnen compenseren.
- Vorig schooljaar werden de prestaties van de leerlingen op een traditionele wijze beoordeeld via toetsen en proefwerken. De opgaven waren theoretisch en onvoldoende representatief voor een valide evaluatie van de opleidingsdoelstellingen. De vereiste praktische opleidingsdoelstellingen werden onvoldoende geëvalueerd. Er werden enkel attesten van verworven competenties uitgereikt.

4.3 Modulair stelsel – Binnen- en Buitenschrijnwerker

Voldoet

Vaststellingen

- Deze opleidingen worden modulair georganiseerd. De vorming gebeurt enerzijds binnen het centrum via goed georkestreerde opdrachten en momenteel loopt een renovatieproject van een rijwoning. Het voltijds engagement is behoorlijk, de activiteiten tijdens de geïntegreerde tewerkstelling sluiten meestal aan of zijn complementair aan de opleiding.
- De begeleiding van de leerlingen is een voorbeeld van goede praktijk.
- De evaluatie- en rapporteringspraktijk zijn goed. De verworven competenties worden geregistreerd en gehanteerd voor het toekennen van certificaten en deelcertificaten.

- Het centrum maakt gebruik van de uitrusting en infrastructuur van het voltijds onderwijs. Deze is echter voor verbetering vatbaar. Zo voldoet de stofafzuiginstallatie niet, is de machinezaal niet gescheiden van de werkposten, is de werkpostruimte relatief beperkt en is er nagenoeg geen ruimte voor het stockeren van materialen en afgewerkte producten.

4.4 Modulair stelsel - Metselaar

Voldoet niet

Vaststellingen

- Deze beroepsopleiding wordt modulair georganiseerd. Het opleidingstraject is momenteel nog niet ver genoeg uitgewerkt om het attest van 'Metselaar' te kunnen uitreiken. Voor de modules 'Bekisten', 'Funderingen op staal', 'Riolerings- en afwateringsstelsels' beschikt het centrum niet over de nodige infrastructuur en uitrusting. De verrichte activiteiten tijdens de alternerende beroepsopleiding tonen evenmin aan dat de respectieve competenties verworven worden. De opleiding binnen de modules 'Basistechnieken metselwerk', 'Metselwerk' en 'Specifiek metselwerk' worden kwaliteitsvol aangeboden en de begeleiding van de leerlingen is goed.
- De leerlingen worden voorbereid op het behalen van het VCA³-attest. Het slaagpercentage is momenteel ongeveer 30 %.
- Het voltijds engagement is behoorlijk, doch de verrichte activiteiten tijdens de alternerende tewerkstelling sluiten niet altijd aan en zijn onvoldoende complementair aan de opleiding.
- De ruimte in de werkplaats is, gezien het huidige leerlingenaantal, nipt voldoende. Er is echter geen overdekte ruimte voor het stapelen van materialen.
- De evaluatie- en rapporteringspraktijk zijn er tot op heden onvoldoende op gericht om op basis van verworven competenties individuele leertrajecten uit te tekenen en certificaten en deelcertificaten uit te reiken. Om bij te sturen heeft het centrum recentelijk een goed instrument ontwikkeld dat zijn effect echter nog moet bewijzen.

4.5 Modulair stelsel - Voeger

Voldoet niet

Vaststellingen

- Deze opleiding wordt modulair georganiseerd. Het opleidingstraject wordt echter niet toegepast zoals voorgeschreven. Zo wordt expliciet geen rekening gehouden met het principe dat de competenties van de module 'Basistechnieken metselwerk' dienen verworven te zijn om de modules 'Voegwerk in cement' en 'Elastisch voegwerk' te kunnen aanvatten.
- Tevens werd vastgesteld dat het centrum het attest van 'Voeger' toekent zonder dat de competenties uit de module 'Elastisch voegen' daadwerkelijk verworven zijn. Deze module wordt tot op heden louter theoretisch benaderd; de uitrusting binnen het centrum ontbreekt en tijdens de alternerende tewerkstelling komen de betreffende competenties evenmin aan bod.
- De leerlingen worden voorbereid op het behalen van het VCA-attest. Het slaagpercentage is momenteel ongeveer 30 %.
- Het voltijds engagement is behoorlijk, doch de activiteiten tijdens de alternerende tewerkstelling sluiten niet altijd aan bij de opleiding.
- De ruimte in de werkplaats is, gezien het huidige leerlingenaantal, nipt voldoende. Er is echter geen overdekte ruimte voor het stapelen van materialen. De uitrusting voor

³ VCA: Veiligheid Checklist Aannemer

het realiseren van competenties binnen de module 'Elastisch voegwerk' zijn niet voorhanden.

- De evaluatie- en rapporteringspraktijk zijn er tot op heden niet op gericht om de verworven competenties te registreren en te gebruiken om individuele leertrajecten uit te tekenen. Het centrum heeft sinds kort hiervoor een goed instrument ontwikkeld dat zijn effect echter nog moet bewijzen.

4.6 Modulair stelsel - Winkelbediende

Voldoet niet

Vaststellingen

- Het centrum had de voorbije schooljaren de gewoonte om beide opleidingen (30557 en 30555) aan te bieden onder de benaming Kantoor. Van de leraren verwacht men dat ze de nodige deskundigheid en flexibiliteit ontwikkelen om het leerstofaanbod aan te passen aan de verschillende trajecten van de leerlingen. In de praktijk kan het centrum niet aantonen dat er in het leerstofaanbod werd gedifferentieerd in functie van de verschillende opleidingsprofielen en leerjaren. De opleidingen werden vooral gestuurd vanuit de (invul)cursus die aansluit bij de theoretische doelstellingen van de opleidingskaart voor kassier. De ingevulde werkboekjes en het lesmateriaal van leerlingen wijzen duidelijk op onvoldoende progressie en verticale samenhang van de opleiding(en). Bovendien was het leerstofaanbod onevenwichtig en de integratie van ICT quasi nihil. Het centrum kan de gerealiseerde competenties voor kassier en winkelbediende onvoldoende aantonen.
- Dit schooljaar wordt de opleiding modulair aangeboden. In de praktijk worden momenteel leerinhouden geplukt uit de verschillende modules terwijl een degelijke planning ontbreekt. De vertaling van het 'leertraject' in individuele leertrajecten gebeurt summier via het afpunten van aangeboden bekwaamheden op het groepstraject. De individuele leertrajecten worden gebruikt om bij te houden wat de leerlingen in groep aangeboden krijgen tijdens de lessen BGV. Ze worden niet gebruikt als basis voor een gedifferentieerde begeleiding en evaluatie. De algemene vorming, de beroepsgerichte vorming en het voltijds engagement functioneren als losse schakels met onvoldoende samenhang.
- De uitrusting van het vaklokaal voor Winkelbediende volstaat niet voor het aanbrengen en inoefenen van de nodige praktische vaardigheden. De uitrusting en de opstelling van het schaarse materiaal benaderen geenszins de realiteit van de werkplek 'winkel'.
- Het voltijds engagement binnen deze opleiding is matig; te weinig leerlingen worden altemeerend tewerkgesteld en opgevolgd door de leraar BGV om het lesrendement positief te beïnvloeden.
- Vorig schooljaar was de evaluatiepraktijk en de registratie van de vorderingen in het leertraject onvoldoende afgestemd op de aan te bieden competenties. De prestaties van de leerlingen werden op een traditionele wijze beoordeeld via toetsen en proefwerken. De opgaven waren onvoldoende gericht op het essentiële takenpakket en spoorden hierdoor onvoldoende met de inhouden en de geest van de opleidingsdoelstellingen. De invloed van de evaluatie van vaardigheden en attitudes op het eindresultaat is niet duidelijk. Ondanks deze veeleer zwakke en eenzijdige evaluatie, reikte het centrum attesten, certificaten en getuigschriften uit voor de opleidingen kassier en winkelbediende.

5. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Begeleiding

5.5.1 Afstemming tussen centrum en CLB of andere partners

5.5.2 Leerbegeleiding

5.5.3 Loopbaanbegeleiding

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Vaststellingen

- Tot en met vorig schooljaar verliep de loopbaanbegeleiding hoofdzakelijk volgens drie van elkaar gescheiden sporen: het werkplekleren, de beroepsgerichte vorming en de algemene vorming. Er waren geen gemeenschappelijk uitgeschreven individuele leertrajecten. Sinds kort heeft het centrum planningsdocumenten ontwikkeld om de leer- en loopbaanbegeleiding doelgerichter aan te pakken en op te volgen. Daarin wordt het leren strikter aan de leerplandoelstellingen algemene vorming en de competenties beroepsgerichte vorming gekoppeld. Deze instrumenten bieden perspectieven voor meer samenwerking en samenhang. De relatie van de leerdoelen met de doelstellingen werkplekleren is echter nog niet uitgewerkt. De noodzakelijke randvoorwaarden om het veranderingsproces doeltreffend te realiseren zijn evenmin vervuld: regelmatig doelgericht overleg, deskundigheidsbevordering, enz.
- De screening en inschaling van de leerlingen gebeuren op grond van informatie over de vooropleiding, intakegesprekken en observaties. Het zijn vooral de trajectbegeleiders (vanaf dit schooljaar in samenwerking met de coördinator) die de screening uitvoeren en de inschaling bepalen. Er wordt daarbij meer teruggevallen op ervaring en aanvoelen dan wel op criteriagebonden analyse met gebruik van valide instrumenten. De inbreng van beroepsgerichte en algemene vorming is heel beperkt. De observaties die daar gebeuren, leveren te weinig diagnostische informatie voor een wezenlijke bijdrage tot het trajectadvies. De leertrajecten voor beroepsgerichte en algemene vorming worden veeleer los daarvan uitgetekend. In algemene vorming bepalen de vooropleiding en onthaaltesten de niveaus met het oog op de studiebekräftiging. De leerplangerichtheid van de onthaaltesten en van de differentiatie tussen de niveaus staat weliswaar nog niet op punt. In de beroepsgerichte vorming missen de meeste trajecten van de leerlingen de nodige verticale opbouw en progressie. De overstap van lineaire naar modulaire opleidingen geeft in enkele gevallen aanleiding tot leertrajecten met overlappingsen of met naast en door elkaar lopende modules.

- Afhankelijk van de mogelijkheden en beperkingen wordt er voor de meeste leerlingen goed bemiddeld voor een reguliere tewerkstelling, een brugproject, een voortraject of een persoonlijk ontwikkelingstraject. Het centrum haalt een behoorlijk rendement inzake voltijds engagement. Op het moment van de doorlichting was 46,8 % van de jongeren regulier tewerkgesteld en was er voltijds engagement voor 79,2 % van de leerlingen. De opvolging van aanwezigheden verloopt strikt. Het aantal problematisch afwezig is beperkt.
- Uit de leerlingendossiers blijkt dat leerlingen soms verschillende trajecten doorlopen. De overgangen naar een ander traject gebeuren na evaluatie en overleg met de betrokken begeleiders, leerlingen en ouders. De inbreng van de leraren algemene en beroepsgerichte vorming is beperkt.
- De trajectadviezen worden gekoppeld aan individuele leertrajecten met doelstellingen en activiteiten voor het werkplekleren. Voor wat de persoonlijke ontwikkelingstrajecten en de voortrajecten betreft zijn de doelstellingen voldoende geïndividualiseerd en concreet omschreven. Dat vele brugprojecten en de reguliere tewerkstelling alternerend zijn, is positief. In de realisatie is er echter onvoldoende samenhang tussen de activiteiten en doelstellingen van het werkplekleren en deze van het leren. De opvolging van het werkplekleren gebeurt in de overlegmomenten met de externe begeleiders en via werkbezoeken. In de persoonlijke ontwikkelingstrajecten, de voortrajecten en de brugprojecten zijn er regelmatig overleg en evaluatie op basis van de individuele leertrajecten. Voor de reguliere tewerkstelling is er regelmatig communicatie tussen het centrum en de werkgever via de tewerkstellingsbegeleider. De leraren beroepsgerichte vorming brengen werkbezoeken. De inhoud en registratie daarvan zijn veeleer oppervlakkig. Er is onvoldoende concrete opvolging van de activiteiten en de daaraan verbonden competenties op de werkvloer. De wederzijdse afstemming van de leertrajecten beroepsgerichte vorming en werkplekleren is dan ook gering tot onbestaande.
- De loopbaanbegeleiding voor de component leren op centrumniveau verloopt weinig doelgericht. De individuele leerlingendossiers en de klassenraadverslagen bevatten onvoldoende analytische informatie om waardevol als onderbouwing voor het studieloopbaanadvies ingezet te kunnen worden.
- Er is nog geen leerlingvolgsysteem dat alle relevante gegevens uit de component leren en werkplekleren complementair en kwaliteitsvol in individuele leerlingendossiers centraliseert. Dit belemmert de doeltreffendheid van de loopbaanbegeleiding. De recente opmaak van leerdoelgerichte plannings- en evaluatiedocumenten voor algemene vorming en beroepsgerichte vorming is een goede uitvalsbasis voor meer samenhang en diepgang in de leer- en loopbaanbegeleiding.

5.6 Evaluatie

5.6.1 Evaluatiepraktijk

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Vaststellingen

- De organisatie van de leerlingenevaluatie is in evolutie. De voorbije jaren werd gewerkt met een systeem van grote en kleine toetsen en twee proefwerken. Het geven van klassikale 'examens' staat haaks op de evaluatie van individuele leertrajecten op maat van elke leerling en heeft bovendien onvoldoende rendement bij deze doelgroep. Duidelijke richtlijnen en/of afspraken op centrumniveau wat inhoud, vorm en beoordelingscriteria voor evaluatie betreft, ontbreken. De representativiteit en de validiteit van de toetsing vertonen dan ook grote leraarafhankelijke verschillen. De competenties die de leerlingen verwerven binnen het luik werkplekleren worden nog niet als een geïntegreerd deel van de totale opleiding beschouwd. Men is zich bewust van het feit dat de evaluatie niet gelijkgericht gebeurt en men wil

daar in de toekomst werk van maken. Vanaf dit schooljaar zou er permanent geëvalueerd moeten worden. Verder ontbreekt het aan visie met korte- en langetermijndoelstellingen. Er zijn evenmin concrete plannen voor professionalisering en opvolging van de kwaliteit van de leerlingenevaluatie.

- Attitudebeoordeling staat volledig los van de evaluatie van de leerplanrealisatie en de opleidingsdoelstellingen, hoewel heel wat leerplan- en opleidingsdoelen betrekking hebben op attitudes (bijv. organisatiebekwaamheid). De manier waarop vak- en opleidingsgebonden attitudes in de leerlingenevaluatie zijn geïntegreerd, is weinig transparant en gebeurt zeker niet gelijkgericht.
- De evaluatie is in vele gevallen nog onvoldoende afgestemd op de leerplandoelen (PAV) of op de te verwerven competenties (BGV en werkplekleren). De leervorderingen in het individuele leertraject van de jongeren worden door de leraren nog niet op een uniforme en transparante wijze beheerd. De aangeboden evaluatiedocumenten voor dit schooljaar bieden op dit vlak perspectieven. Leraarafhankelijk worden ze hetzij daadwerkelijk gebruikt voor het evalueren van de leerlingen, hetzij enkel gehanteerd als administratief document.
- In de bespreking van de leerlingen tijdens de klassenraad komen hun evaluatie en vorderingen en de remediërende acties voor de drie componenten van de opleiding maar beperkt aan bod. Wegens het gebrek aan objectieve en valide leerlingenevaluatie en duidelijke normstelling voor correctie en quoterings, is ook de onderbouwing van de studiebekrachtiging zwak. Het centrum kan op dit ogenblik onvoldoende objectief aantonen dat leerlingen die het diploma secundair onderwijs, het getuigschrift tweede of derde graad, een certificaat of deelcertificaat of een attest van verworven competenties krijgen, de vereiste competenties ook daadwerkelijk hebben gerealiseerd.

5.6.2 *Rapporteringspraktijk*

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Vaststellingen

- De verslagen van de klassenraden en het rapport zijn een weerspiegeling van het gebrek aan samenhang tussen de algemene vorming, de beroepsgerichte vorming en de tewerkstelling dat zich in alle onderzochte opleidingen voordoet. Conform de verschillende evaluatiesystemen voor AV, BGV, en werkplekleren, wordt ook op de klassenraden en de rapporten apart gerapporteerd over deze drie deelaspecten. Er wordt hieraan geen samenhangende conclusie of eventuele remediëring betreffende het individuele leertraject van de leerling verbonden.
- De klassenraadverslagen en de rapporten overstijgen het niveau van de vaststellingen niet. Ze bevatten scores en vaststellingen betreffende houding en gedrag maar weinig of geen onderbouwing van de eindbeslissing. Duidelijke criteria voor deliberatie en voor de formulering van de verworven competenties in de attesten ontbreken. Het centrum voldoet hiermee niet aan de regelgeving.
- De motivering van de eindbeslissing van de delibererende klassenraden staat niet geregistreerd in officiële notulen. Dit stemt niet overeen met de regelgeving.

Inbreuken tegen de regelgeving

- De verslagen van delibererende klassenraden bevatten onvoldoende informatie over de al of niet verworven competenties en de onderbouwing/motivering van de studiebekrachtiging. De eindbeslissing en de motivering ervan worden niet officieel genotuleerd. (SO/2008/08 Stelsel van leren en werken, rubriek 11.1.1).
- De formulering van de attesten verworven competenties is in enkele gevallen onvoldoende duidelijk (SO/2008/08 Stelsel leren en werken, rubrieken 6.1.3, 11.1.1 en 12.1).

6. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM

Het onderzoek naar het algemeen beleid van het centrum levert volgende vaststellingen op:

- In het verleden kende het centrum een weinig participatief en communicatief leiderschap. Een gedragen centrumvisie met eigen pedagogische en onderwijskundige accenten ontbrak. Dit heeft geleid tot verschillen in aanpak en spanningsvelden tussen het leraren- en begeleidersteam enerzijds en de schoolleiding anderzijds.
- Het algemeen beleid werkte weinig ondersteunend voor de onderwijsprocessen. Gelijkgerichtheid, doelgericht onderwijskundig en strategisch beleid zijn zwak. Bij gebrek aan aansturing, professionalisering en opvolging komt de modularisering en het werken met geïntegreerde trajecten op maat van elke leerling moeilijk van de grond. Omdat ook de onderwijspraktijk en de realisatie van het curriculum te vrijblijvend aan de verantwoordelijkheid van de leraren overgelaten worden, geeft dit kwalitatief een wisselend beeld. Functiebeschrijvingen zijn beschikbaar via de scholengemeenschap maar werden niet gebruikt. Functioneringsgesprekken zijn er nog niet.
- De beroepsgerichte vorming gaat meestal door op andere vestigingsplaatsen. Er zijn weinig team- en/of overlegvergaderingen. De algemeen vorming, de beroepsgerichte vorming en het werkplekleren vormen hierdoor nog aparte entiteiten met onvoldoende dwarsverbindingen.
- Heel recent heeft de coördinator een visie uitgeschreven op leren en werken met beleidsopties voor het centrum. Er werd nog niet voorzien in een concretisering van deze visietekst via duidelijke doelen, actieplannen en een implementatiestrategie met tijdspad.
Met succes wordt er momenteel veel tijd en energie gestoken in de realisatie van een positief leer- en leefklimaat voor alle participanten. Hiernaast heeft het centrum echter ook dringend nood aan een ondersteunend beleid, dat voorziet in alle nodige randvoorwaarden om het onderwijsproces kwaliteitsvol te actualiseren conform het decreet betreffende het stelsel van leren en werken.
- Het centrum beschikt over interessant cijfermateriaal dat als kwaliteitsindicator kan dienen bijv. resultaten van de leerlingen inzake voltijds engagement, uitgereikte certificaten en getuigschriften en tewerkstellingsgegevens. Deze gegevens worden echter nog niet verwerkt en geanalyseerd. Daardoor worden kansen gemist om op een bewuste manier aan zelfevaluatie te doen.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM

7.1 Wat doet het centrum goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het voltijds engagement en de geïntegreerde tewerkstelling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De ontwikkelde plannen voor opvolging van de leerprestaties en de evaluatie (AV en BGV), gekoppeld aan de respectieve doelen en competenties.
- Het engagement en de betrokkenheid van de meeste personeelsleden.
- De psycho-sociale begeleiding van de jongeren en het leer- en leefklimaat.

Wat betreft het algemeen beleid

- De beleidsmatig ingezette ontwikkelingsdynamiek.

7.2 Wat kan het centrum verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De beleidsmatige aansturing, coördinatie en opvolging van onderwijskundige processen (curriculum, trajectbepaling en -begeleiding, evaluatiepraktijk, ...) vanuit een pedagogisch-didactische visie.
- De geïntegreerde aanpak van de individuele leertrajecten: samenhang component leren (AV en BGV) en werkplekleren.
- De leerlingenevaluatie en de rapporteringspraktijk.
- De uitrusting en de leermiddelen voor PAV en voor alle beroepsopleidingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het overleg, de participatie en de besluitvorming.

7.3 Wat moet het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor PAV.
- De uitrusting en het studiepeil van de opleidingen Goederenbehandelaar-magazijnmedewerker, Metselaar, Voeger en Winkelbediende.

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring

- De kwaliteit van de onderbouwing/motivering van de attestering of studiebekrachtiging en de registratie ervan in officiële notulen (SO/2008/08 Stelsel van leren en werken, rubriek 11.1.1).
- De formulering van de attesten verworven competenties (SO/2008/08 Stelsel leren en werken, rubrieken 6.1.3, 11.1.1 en 12.1).

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

	omwille van het onvoldoende/niet naleven van	
voor de volledige instelling		

omwille van het onvoldoende/niet naleven van

algemene vorming (PAV)	leerplandoelen	
------------------------	----------------	--

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

Opleiding per stelsel	PAV	BGV/Specifiek gedeelte
Lineair Goederenbehandelaar-magazijnier		X
Modulair Metselaar		X
Modulair Voeger		X
Modulair Winkelbediende		X

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 september 2013** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Ria Coenen

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname

Het bestuur of zijn gemandateerde

Stefaan De Langhe
Directeur

Frank Pieters
Coördinator dbso

Paul Vandevelde
Voorzitter VZW KSOO